

**PROGRAM KOREKCJI I PROFILAKTYKI
WAD POSTAWY CIAŁA
DZIECI I MŁODZIEŻY**

Cieszyn
Sierpień 2008

INFORMACJA DO PROGRAMU DLA MIASTA CIESZYNA DOTYCZĄCA PROBLEMATYKI WAD POSTAWY CIAŁA ORAZ GIMNASTYKI KOREKCYJNEJ

I. Uzasadnienie

Współczesne tempo zmian cywilizacyjnych i zmieniające się środowisko w jakim żyje człowiek stają się przyczyną powstawania niekorzystnych zmian szczególnie w postawie ciała dzieci i młodzieży. Głównym mankamentem życia zarówno przy pracy jak i odpoczynku jest jego sedenteryjność (siedzący tryb życia 10 – 12 godzin na dobę) oraz wynikający z tego faktu spadek aktywności ruchowej co w konsekwencji prowadzi do niekorzystnego rozwoju fizycznego i związanego z tym alarmującym wzrostem poziomu wad postawy ciała dzieci i młodzieży.

Na podstawie badań przesiewowych w ramach programu resortowego końcem lat 90 – tych skalę zjawiska występowania wad postawy ciała, a szczególnie skolioz wśród dzieci i młodzieży szacowano na 70% populacji. Należy podkreślić nie tylko skalę tego zjawiska, ale także zmiany jakościowe – coraz więcej skolioz o przebiegu trójpłaszczyznowym z występującymi rotacjami (garby żebrowe i wały łędźwiowe) trudnymi do korekcji nie tylko w szkolnej gimnastyce korekcyjnej, ale również w rehabilitacji oraz skala przykurczy występujących u dzieci i młodzieży dotkniętych wadami postawy ciała sięgająca powyżej 70% populacji.

Rozwiązanie powyższego problemu jest zarówno w kompetencjach i obowiązkach rodziców i pedagogów szkolnych jak również władz samorządowych, na które nakłada taki obowiązek Ustawa o Kulturze Fizycznej z 1996 r. z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wyników badań, opinii środowisk naukowych oraz konsultacji między innymi BSOGKK w Bielsku-Białej jako jedynej w początkach lat osiemdziesiątych ośrodka specjalistycznego gkk w Polsce Ministerstwo Oświaty i Wychowania w 1985 r. rozporządzeniem ówczesnego ministra oświaty wprowadziło „System Szkolnej Korektywy”. Obligował on władze oświatowe wszystkich szczebli do tworzenia i prowadzenia obowiązkowych zajęć gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej w szkołach podstawowych w klasach I – III oraz tworzenia międzyszkolnych specjalistycznych placówek wychowania pozaszkolnego o tym profilu na wzór BSOGKK.

W uwagach i opiniach do projektu „Systemu Szkolnej Korektywy” BSOGKK krytycznie ustosunkowywał się do zawężenia oddziaływania korekcyjnego tylko do trzech pierwszych klas szkoły podstawowej, wskazując (na bazie własnych kilkuletnich doświadczeń) potrzebę objęcia tym działaniem wszystkich przypadków ze szczególnym wskazaniem na młodzież w okresie dojrzewania, w którym to okresie problem wad postawy ciała jest szczególnie niebezpieczny dla zdrowia młodego pokolenia.

Proces korekcyjny jako skomplikowany i długotrwały wymaga monitorowania oddziaływań od momentu wykrycia do minimum zakończenia okresu wzrostu i dojrzewania ze względu na 3 okresy krytyczne w życiu młodych ludzi. Występują one we wczesnym wieku szkolnym 6 –7 lat, następnie w okresie 9 –10 lat, aż do momentu skoku pokwitaniowego 12 – 16 lat najbardziej niebezpiecznego ze względu na skalę i gwałtowność zmian w organizmie młodego człowieka. Przyjmuje się, że proces korekcji szczególnie jeżeli chodzi o skoliozy to proces minimum kilkuletni, w którym oddziaływanie korekcyjne musi iść w parze z edukacją pro zdrowotną polegającą na uświadomieniu młodemu człowiekowi oraz jego rodzicom, skali zagrożenia osobistego i społecznego oraz przekazanie niezbędnych nawyków i wiedzy o tym jak może on sobie poradzić z własnym problemem nie tylko w wieku szkolnym, ale przede wszystkim w późniejszym okresie aktywności zawodowej.

Zasadnym w tym miejscu jest przypomnienie oczywistych tez mówiących, że:

„Dziecko nie jest miniaturą człowieka dorosłego” – Bogdanowicz

„Nie mózg dziecka chodzi do szkoły lecz ono całe” – Kacprzak.

Powyższe tezy wygłoszone przed kilkudziesięciu laty są niestety wciąż aktualne i nadal odnosi się wrażenie, że głównym priorytetem szkoły jest program dydaktyczny, a nie wszechstronne i pełne kształtowanie osobowości młodego człowieka w harmonijnym połączeniu z właściwym rozwojem fizycznym i zdrowotnym.

Jedną z najbardziej fatalnych decyzji MEN podjętych w 1999 roku przy okazji reformowania polskiej oświaty było pozostawienie decyzji co do funkcjonowania gimnastyki korekcyjnej w szkołach w gestii dyrektorów placówek szkolnych, a także pozostawienie tylko 2 godzin na gimnastykę korekcyjną w klasach I– III przy zapisie ustawowym o maksymalnej liczbie dzieci w grupie ćwiczebnej określonej jako 5 do 10 (przy średniej liczebności klas na poziomie 26 – 30 uczniów i około 70 procentowym wskaźniku występowania wad postawy ciała wśród dzieci i młodzieży szkół na terenie naszego kraju).

Z uwagi na skalę problemu uważamy, że nakazem chwili jest obecnie uświadomienie decydentom konieczności wprowadzenia zajęć gimnastyki korekcyjnej o charakterze obowiązkowym dla wszystkich potrzebujących (dzieci i młodzieży szkolnej) bez względu na wiek, a jedynym kryterium powinien być stopień zaawansowania wady postawy ciała czyli zagrożenia zdrowia młodego człowieka i stan bazy korekcyjnej.

Zaproponowany w 2001 r. przez Śląską Regionalną Kasę Chorych program korekcji skolioz nie przyniósł spodziewanych rezultatów ze względu na niedostateczną ilość środków finansowych i zbyt duże bariery formalne, co zmusiło wiele miast na Śląsku do szukania innych rozwiązań na wzór Bielska-Białej.

Naszym zdaniem wzorcowy schemat organizacyjny gimnastyki korekcyjnej na terenie Miasta i Gminy Cieszyn powinien wyglądać następująco:

- przedszkolne i szkolne zespoły gimnastyki korekcyjnej (klasy zerowe) – obowiązkowo;
- szkolne zespoły gimnastyki korekcyjnej (klasy od I do VI) – obowiązkowo;
- gimnazjalne zespoły gimnastyki korekcyjnej (klasy od I do III) – w ramach możliwości;
- Międzyszkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjnej (zaawansowane przypadki od 6 do 18 lat),
- Międzyszkolna Poradnia Wad Postawy Ciała (wszystkie dzieci z terenu Miasta i Gminy – lekarz konsultant ds. gimnastyki korekcyjnej),

gdzie ośrodki przedszkolne i szkolne obejmowałyby swym oddziaływaniem przypadki o mniejszym stopniu zaawansowania wad postawy ciała natomiast ośrodek międzyszkolny przypadki o znacznym stopniu zaawansowania i źle rokujące. W takim schemacie organizacyjnym Międzyszkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjnej prowadziłby również nadzór metodyczny – organizacyjny oraz byłby bazą dla gminnego koordynatora ds. gimnastyki korekcyjnej.

Z uwagi na skalę zjawiska występowania wad postawy ciała dzieci i młodzieży bardzo ważną kwestią jest również właściwa i pełna diagnoza oraz możliwość okresowych stałych konsultacji z tym samym specjalistą. Powołanie lub nawiązanie stałej współpracy z lekarzem chirurgiem ortopedą – traumatologiem specjalistą II stopnia lub lekarzem rehabilitantem, który byłby jednocześnie gminnym konsultantem ds. wad postawy ciała dzieci i młodzieży. Rozwiązywałoby to w najbardziej racjonalny sposób ten problem (przykład działającej specjalistycznej praktyki lekarskiej lekarza konsultanta Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej w Bielsku-Białej chirurga ortopedy – traumatologa współpracującego przeszło

20 lat z BSOGKK – kilka tysięcy porad rocznie opłacanych przez NFZ, czyli zerowe koszty dla władz gminnych przy jednoczesnym pełnym rozwiązaniu diagnozowania i kierowania z pełnym rozpoznaniem do przedszkolnych, szkolnych i międzyszkolnego ośrodka korekcyjnego). Ponadto w zadaniach lekarza konsultanta byłoby dokonywanie bieżących konsultacji dzieci z MOGK, ale również dokonywanie końcowych badań umożliwiających analizę efektu działań korekcyjnych w tej placówce.

Przypadki kwalifikujące się do zabiegów operacyjnych kierowane byłyby bezpośrednio do szpitali i klinik operujących skoliozy.

II. Cele programu.

Rozwiązania systemowe związane z ww. problematyką winny pójść w dwóch kierunkach.

I. Profilaktyka.

1. Zdecydowana poprawa jakości zajęć wychowania fizycznego (lekcje te powinny mieć charakter ogólnorozwojowy i zawierać możliwie dużo różnorodnych form ćwiczeń w tym zaniechaną ostatnio gimnastykę podstawową) – doradca metodyczny ds. wf.
2. Zwiększenie ilości zajęć wyrównawczych z wychowania fizycznego, aktywna postawa nauczycieli i motywacyjny charakter zajęć, wypracowanie nawyku do aktywności przez całe życie (udostępnienie i zapoznanie dzieci z różnorodnymi formami aktywności ruchowej) – władze samorządowe, doradca metodyczny ds. wf i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
3. Powołanie nauczyciela koordynatora ds. gimnastyki korekcyjnej odpowiedzialnego za całokształt spraw związanych z problematyką wad postawy ciała na terenie miasta i gminy.
4. Przeszkolenie nauczycieli wychowania fizycznego oraz nauczania początkowego i przedszkolnego w zakresie rozpoznawania wad postawy ciała dzieci i programu korekcyjnego celem uwzględnienia w ćwiczeniach ogólnorozwojowych odpowiednich pozycji wyjściowych i wprowadzenie wybiórczo elementów korekcji (przeprowadzone na terenie miasta Bielska-Białej i gmin ościennych badania przykurczy określonych grup mięśni szczególnie w obrębie miednicy i kończyn dolnych świadczą o zupełnym ignorowaniu w trakcie zajęć wychowania fizycznego ćwiczeń ogólnorozwojowych i gibkościowych) – doradca metodyczny ds. wf i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
5. Szkolenia rad pedagogicznych z zakresu wiedzy o przyczynach, rozpoznawaniu, a także przeciwdziałaniu zagrożeniom jakie niosą wady postawy ciała – doradca metodyczny ds. wf i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
6. Realizacja koncepcji szkoleń lekarzy pediatrów, pielęgniarek szkolnych i środowiskowych z zakresu diagnostyki wad postawy ciała dzieci i młodzieży – właściwy wydział Urzędu Miasta i Gminy w Cieszynie we współpracy z koordynatorem ds. gimnastyki korekcyjnej.
7. Aktywizacja i pedagogizacja rodziców w zakresie znaczenia aktywności ruchowej we współczesnej rzeczywistości oraz rozpoznawania i przeciwdziałania powstawaniu wad postawy ciała i przyczyn zagrożeń jakie niesie ich lekceważenie – doradca metodyczny ds. wf i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.

II. Działania korekcyjne.

Aktualnie prowadzone zajęcia korekcyjne są w wielu wypadkach nieadekwatne do potrzeb.

Brak jest schematu struktury zajęć korekcyjnych w klasach IV – VI szkoły podstawowej z uwzględnieniem podziału ilości godzin i ilości grup ćwiczebnych niezbędnych dla właściwego rozwiązania problemu profilaktyki korekcyjnej. Schematu organizacyjnego, który będzie pozwalał na objęcie tymi zajęciami najbardziej zagrożonych ze względu na występowanie u nich skolioz o charakterze trójplaszczynowym. Grupy korekcyjne ćwiczą często 1 raz w tygodniu licząc w wielu przypadkach więcej niż 10 uczestników. Nie pozwala to na indywidualizację procesu korekcyjnego tak niezbędnego w sytuacji wielopłaszczyznowych

zmian charakteryzujących dzisiejsze wady postawy u dzieci i młodzieży. Brak jest również oceny skuteczności i trafności oddziaływania korekcyjnego, a także nadzoru metodycznego i merytorycznego wspomagającego pedagogiczny nadzór sprawowany przez dyrektora placówki oświatowej. Ponadto trudny do zaakceptowania jest fakt, że tak ważne działania pro zdrowotne dotyczące dzieci i młodzieży zależą wyłącznie od decyzji dyrektora placówki szkolnej (przykładem częsta dyspozycja godzin będących w gestii dyrektora na język obcy, a nie na gimnastykę korekcyjną – przy rozpoznanej skali zjawiska).

Dlatego wszystkie działania w tym zakresie powinny zmierzać do:

1. Rozszerzenia zajęć gimnastyki korekcyjnej dla najbardziej potrzebujących w przedziale wiekowym 6 – 16 lat – władze samorządowe i dyrektorzy placówek oświatowych.
2. Uporządkowania i racjonalizacji istniejącego systemu szkolnych zespołów gimnastyki korekcyjnej w szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Cieszyn w oparciu o obowiązujące przepisy prawne oraz przeprowadzone na terenie szkół badania przesiewowe – władze samorządowe i dyrektorzy placówek oświatowych.
3. Wyasygnowania środków na doposażenie istniejącej bazy szkolnej i przedszkolnej w sprzęt specjalistyczny – **docelowo do 5.000,- zł na placówkę szkolną** (sprzęt produkcji POLSPORT Bielsko-Biała) – władze samorządowe i dyrektorzy placówek oświatowych.
4. Organizacji szkoleń i warsztatów metodycznych z zakresu doskonalenia wiadomości i umiejętności diagnostycznych oraz zmian metodycznych w korekcji skolioz z akcentem na ćwiczenia asymetryczne przeznaczonych dla nauczycieli gimnastyki korekcyjnej, wychowania fizycznego, nauczania początkowego i przedszkolnego, pielęgniarek szkolnych – koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
5. Stworzenia i akceptacji struktury ścisłej współpracy Międzyszkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjnej – jako placówki wiodącej pod względem metodyczno-organizacyjnym z przedszkolnymi i szkolnymi zespołami gimnastyki korekcyjnej – władze samorządowe i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
6. Stałej współpracy lekarza –konsultanta ds. wad postawy ciała dzieci i młodzieży z wszystkimi pediatrami w zakresie diagnozowania i okresowej kontroli postępowania korekcyjnego w tych placówkach.
7. Uświadomienia dyrektorom placówek oświatowych, że priorytetem działań władz gminnych są kompleksowe rozwiązania zmierzające do ograniczenia skali występowania wad postawy ciała u dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Cieszyn.
8. Wprowadzenia do szkół i placówek godzin Instruktaży Ćwiczeń Domowych dla dzieci nie objętych zajęciami stałymi w ramach szkolnych zespołów gimnastyki korekcyjnej.

Działania te mogą pomóc w realizacji celu głównego jakim powinno być:

**Zmniejszenie zachorowalności w zakresie wad postawy ciała
dzieci i młodzieży przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów
na terenie miasta i gminy Cieszyn**

Program powstawałaby w sposób ewolucyjny na przestrzeni najbliższych kilku lat począwszy od roku szkolnego 2006/2007 i obejmowałby:

- **2009/2010** reorganizację szkolnych zespołów gimnastyki korekcyjnej, które obejmowałyby w pierwszej kolejności wszystkie przypadki skolioz ze zmianami trójpłaszczyznowymi w klasach I – III Szkoły Podstawowej, powstanie Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała oraz powołanie nauczyciela koordynatora ds. gimnastyki korekcyjnej.

- **2010/2011** organizację szkolnych zespołów gimnastyki korekcyjnej, które obejmowałyby oprócz klas I – III także klasy IV – VI, powstanie Międzyszkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjnej obejmującego swym działaniem zaawansowane i źle rokujące przypadki wad postawy ciała wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Cieszyn. Organizację przedszkolnych i szkolnych zespołów gimnastyki korekcyjnej w grupie wiekowej 6 lat (jest to wariant optymistyczny przy założeniu wystarczających środków samorządu lub wariant dostosowany do realiów finansowych – klasa IV i MOGK – 2010/2011, a przedszkola i klasy V, VI w następnym roku szkolnym).
- **2011/2012** powstanie gimnazjalnych zespołów gimnastyki korekcyjnej, obejmujących najbardziej potrzebujących ze szczególnym uwzględnieniem przypadków skolioz ze zmianami trójpłaszczyznowymi lub przy braku środków przesunięcie tego etapu na rok szkolny 2012/2013.

OPIS

„PROGRAMU PROFILAKTYKI I KOREKCJI WAD POSTAWY CIAŁA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY PRZEDSZKOLI, SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJÓW Z TERENU GMINY CIESZYN”

Zadanie nr 1.

Wdrożenie I etapu programu (do końca roku szkolnego 2009/2010)

1. Przeprowadzenie szkoleń z zakresu diagnozowania występowania wad postawy ciała wśród dzieci i młodzieży – nauczyciele wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej oraz pielęgniarki szkolne z terenu miasta i gminy Cieszyn we współpracy z konsultantami Stowarzyszenia Wspierania BSOGKK – **do 30 października 2009 r.**
2. Badania przesiewowe wszystkich uczniów klas 0 – III w Szkołach Podstawowych i Przedszkolach – wszyscy uczestnicy ww. szkolenia we współpracy z konsultantami Stowarzyszenia Wspierania BSOGKK w uzgodnionym terminie (**do końca grudnia 2009**).
3. Określenie niezbędnej liczby godzin gimnastyki korekcyjnej oraz stworzenie warunków do ich realizacji w II półroczu roku szkolnego 2009/2010 – władze samorządowe przy współpracy z dyrekcjami wszystkich szkół podstawowych:
 - każde zakwalifikowane dziecko ćwiczy dwa razy w tygodniu po 45 minut przez cały rok szkolny,
 - wszystkie dzieci z rozpoznanymi wadami postawy ciała otrzymują instruktaż ćwiczeń domowych na podstawie orzeczenia lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza konsultanta, do których dzieci są kierowane przez szkołę po badaniach przesiewowych – realizacja do końca lutego 2010 r.
4. Powołanie nauczyciela koordynatora ds. gimnastyki korekcyjnej na terenie miasta i gminy. Współpraca i prowadzenie merytoryczne przez organ prowadzący we współpracy z konsultantem z Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej w Bielsku – Białej i Panią dr Pawlik z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach Wydział w Cieszynie.
5. Reorganizacja grup ćwiczebnych gimnastyki korekcyjnej – nauczyciele i dyrektorzy szkół podstawowych – do końca lutego 2009 r.
6. Prowadzenie dokumentacji korekcyjnej od momentu badania przesiewowego poprzez konsultację z lekarzem, do przyjęcia i prowadzenia w grupie gimnastyki korekcyjnej w macierzystej szkole.

7. Przeprowadzenie konkursu w ramach, którego zostanie wyłoniony lekarz Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała oraz zakontraktowanie w ramach NFZ usług konsultacyjnych tej poradni – władze gminy do końca listopada 2009 r. (warunek szczegółowy doświadczenie w prowadzeniu w/w działalności potwierdzone statystyką przyjmowanych pacjentów, II stopień specjalizacji w dziedzinie ortopedii lub rehabilitacji).
8. Działania informacyjno – edukacyjne wśród uczniów, nauczycieli i rodziców:
 - Spotkania z rodzicami, nauczycielami i dziećmi – informacje o programie, omówienie problematyki wad postawy ciała ze szczególnym akcentem na profilaktykę i ich wczesne wykrywanie oraz organizację środowiska szkolnego i domowego w tym aspekcie.
 - Instruktaże ćwiczeń domowych.
 - Przekazanie materiałów edukacyjnych.
 Odpowiedzialni – nauczyciel koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, wychowawcy.
9. Organizacja szkoleń lekarzy pediatrów, pielęgniarek szkolnych i środowiskowych z zakresu diagnostyki wad postawy ciała dzieci i młodzieży – właściwy wydział Urzędu Miasta i Gminy w Cieszynie we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania BSOGKK do końca 2009 r.

Zadanie nr 2.

Ocena i podsumowanie I etapu programu (czerwiec 2010 r.)

1. Monitorowanie liczby dzieci objętych zajęciami gimnastyki korekcyjnej w ramach zajęć nadobowiązkowych – organ prowadzący, dyrektorzy szkół, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
2. Sporządzenie sprawozdań wyników rocznego procesu korekcyjnego i podjętych działań profilaktycznych – nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, doradca metodyczny ds. wf i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej we współpracy z Międzyszkolną Poradnią Wad Postawy Ciała, organ prowadzący.

Zadanie nr 3.

Przygotowanie do wdrożenia II etapu programu (styczeń – czerwiec 2010 r.)

1. Zapewnienie bazy niezbędnej dla powołania Międzyszkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjnej (minimum dwie salki korekcyjne o pow. około 50 – 70 m² z zapleczem socjalno – sanitarnym) w składzie: kierownik placówki – koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej plus 1 – 2 nauczycieli gimnastyki korekcyjnej co daje 45 godzin dydaktycznych i pozwala objąć specjalistycznymi zajęciami ok. **200 dzieci i młodzieży w wieku 7 – 19 lat z terenu miasta i gminy od poniedziałku do piątku w godz. 13.00 do 20.00 oraz w soboty od godz. 8.00 do 13.00.** Należy dążyć do lokalizacji bazy ćwiczeniowej Międzyszkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjnej łącznie z pomieszczeniem dla Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała .
2. Przebadanie uczniów klas zerowych w celu rozwinięcia drugiego etapu programu od września 2010 r. – lekarz Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała, nauczyciel koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej i dyrektorzy szkół podstawowych i przedszkoli.
3. Przygotowanie bazowo – kadrowe dla przyjęcia na zajęcia gimnastyki korekcyjnej uczniów klas zerowych w gminie – organ prowadzący, dyrektorzy szkół oraz gminny koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.

4. Dalsze szkolenie kadry nauczycieli gimnastyki korekcyjnej w oparciu o warsztaty metodyczne i samo doskonalenie w ramach awansu zawodowego nauczycieli – gminny koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej we współpracy konsultantem z Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno - Kompensacyjnej w Bielsku-Białej.

Zadanie nr 4.

Ocena i podsumowanie II etapu programu – czerwiec 2011 r.

1. Monitorowanie liczby dzieci objętych zajęciami gimnastyki korekcyjnej w ramach zajęć nadobowiązkowych – organ prowadzący, dyrektorzy szkół, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, gminny koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
2. Sporządzenie sprawozdań i podanie wyników rocznego procesu korekcyjnego i podjętych działań profilaktycznych – nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, gminny koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej we współpracy z lekarzem Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała oraz organem prowadzącym.

Zadanie nr 5.

Przygotowanie do wdrożenia III etapu programu (styczeń – czerwiec 2011 r.)

1. Przebadanie uczniów klas I – III w Gimnazjach w celu rozwinięcia trzeciego etapu programu od września 2011 r. – lekarze Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała, koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej, nauczyciele i dyrektorzy szkół.
2. Przygotowanie bazowo – kadrowe do realizacji dodatkowych zajęć gimnastyki korekcyjnej w Gimnazjach na terenie Miasta i Gminy Cieszyn – organ prowadzący, dyrektorzy szkół, koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
3. Dalsze szkolenie nauczycieli gimnastyki korekcyjnej w oparciu o warsztaty metodyczne i samo doskonalenie w ramach awansu zawodowego nauczycieli – nauczyciele i koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej we współpracy konsultantem z Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno - Kompensacyjnej w Bielsku-Białej.

Zadanie nr 6.

Ocena i podsumowanie III etapu programu – czerwiec 2012 r.

1. Monitorowanie liczby dzieci objętych zajęciami gimnastyki korekcyjnej w ramach zajęć nadobowiązkowych – organ prowadzący, dyrektorzy szkół, nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, gminny koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej.
2. Sporządzenie sprawozdań i wyników rocznego procesu korekcyjnego i podjętych działań profilaktycznych – nauczyciele gimnastyki korekcyjnej, koordynator ds. gimnastyki korekcyjnej we współpracy z lekarzami Międzyszkolnej Poradni Wad Postawy Ciała oraz organem prowadzącym.